

ПРАВА ЛЮДИНИ – ПОНАД УСЕ

**10 ГРУДНЯ –
МІЖНАРОДНИЙ ДЕНЬ
ЗАХИСТУ ПРАВ ЛЮДИНИ**

✕ Івано-Франківськ
✕ 2025

Права людини –
понад усе

- + Міжнародний день прав людини відзначається 10 грудня на честь Загальної декларації прав людини, ухваленої Генеральною Асамблеєю ООН 10 грудня 1948 року. Цей день був встановлений ООН у 1950 році, щоб вшанувати річницю прийняття першого міжнародного документа, який сформулював основні права та свободи всіх людей.
- + Значення свята: цей день покликаний підвищити обізнаність про права людини та їх важливість у забезпеченні миру, справедливості та свободи у всьому світі.

- + Декларація стала першим світовим документом у якому були проголошені невід'ємні права, притаманні кожній людині незалежно від її раси, кольору шкіри, статі, мови, релігії, політичних чи інших переконань, національного або соціального походження, майнового, станового або іншого становища. Декларацію переводять частіше, ніж будь-який інший документ в світі: її текст існує більш ніж на 500 мовах.
- + Загальна декларація прав людини спонукала людство до розробки та укладення численних конвенцій, декларацій та протоколів з прав людини: у 1948 р. було ухвалено Конвенцію про попередження злочину геноциду та покарання за нього, в 1949 р. – Женевські конвенції про захист прав людини під час збройних конфліктів, 1950 р. – Європейську Конвенцію захисту прав людини та основних свобод, 1959 – Декларацію прав дитини, в 1966 р. – пакти про права людини тощо. Також було створено різноманітні установи та посади для більш об'єктивного дотримання державами прав людини – Комісія ООН з прав людини та Уповноважений з прав людини.

Права людини-це її соціальна спроможність вільно діяти,самостійно обирати вид і міру своєї поведінки з метою задоволення різнобічних матеріальних і духовних потреб шляхом користування певними соціальними благами в межах, визначеними законодавчими актами.

Міжнародні документи

Статут ООН (Сан- Франциско. 1945р.) Загальна декларація прав людини (ООН. 1948р.) Європейська конвенція про захист прав людини і основних свобод (Рим.1950р.) Європейська соціальна хартія (Турин.1961р.)

Міжнародний пакт про економічні, соціальні і культурні права(ООН. 1966)

Міжнародний пакт про громадянські і політичні права(ООН.1966р.)

Заключний акт Ради з безпеки співробітництва в Європі — НБСЄ (1975р.)

Конвенція про права людини(1989р.)

ДЕНЬ ПРАВ ЛЮДИНИ В УКРАЇНІ

- ✗ Україна, як держава-член Ради Європи, підтвердила свою прихильність до міжнародних стандартів у сфері прав людини. 17 липня 1997 року Україна ратифікувала Конвенцію про захист прав людини і основоположних свобод, що посилило механізми захисту прав громадян, зокрема право на індивідуальне звернення до Європейського суду з прав людини. В Україні щороку на честь проголошення Генеральною Асамблеєю ООН у 1948 році Загальної декларації прав людини проводиться **Всеукраїнський тиждень права**.
- ✗ Вперше Всеукраїнський тиждень права було проведено у 2008 році. Ініціатором проекту стала Координаційна рада молодих юристів України при Міністерстві юстиції України. Тоді ж ініціативу молодого покоління правників підтримав Президент України, видавши Указ від 8 грудня 2008 року № 1149 «Про Всеукраїнський тиждень права».
- ✗ Сьогодні Міжнародний день прав людини слугує нагадуванням про важливість дотримання цих прав та необхідність об'єднання зусиль світової спільноти для їхнього захисту.

Стаття 22. Права і свободи людини і громадянина, закріплені Конституцією, не є вичерпними. Конституційні права і свободи гарантуються і не можуть бути скасовані.

КОЖЕН МАЄ ПРАВО НА...

СВОБОДУ
ОСОБИСТУ НЕДОТОРКАНІСТЬ
ПОВАГУ ДО ЙОГО ГІДНОСТІ
ВІЛЬНИЙ РОЗВИТОК ОСОБИСТОСТІ
ЖИТТЯ
ВІДПОВІДАЮЧО
СВОБОДУ ДУМКИ
СВОБОДУ СЛОВА
СВОБОДУ СВІТОГЛЯДУ
СВОБОДУ ВІРОСПОВІДАННЯ
РОЗПОРЯДЖАТИСЯ СВОЄЮ ВЛАСНІСТЮ
ВІЛЬНО ЗБИРАТИ, ЗБЕРІГАТИ, ВИКОРИСТОВУВАТИ І ПОШИРЮВАТИ ІНФОРМАЦІЮ
ІАЛЕЖНІ, БЕЗПЕЧНІ І ЗДОРОВІ УМОВИ ПРАЦІ
ДОСТАТНІЙ ЖИТТЄВИЙ РІВЕНЬ
МЕДИЧНУ ДОПОМОГУ
ОСВІТУ ПРОФЕСІЙНУ ПРАВНИЧУ ДОПОМОГУ
МЕДИЧНЕ СТРАХУВАННЯ
ЗАХИСТОМ СВОЇХ ПРАВ ДО УПОВНОВАЖЕНОГО
ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ З ПРАВ ЛЮДИНИ
ПРАЦЮ ЗАХИЩАТИ ПРАВА І
СВОБОДИ
ЖИТЛО
ОХОРОНУ
ЗДОРОВ'Я
ВІД
ПОРУШЕНЬ
І ПРОТИПРАВНИХ
ПОСЯГАНЬ

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ПО ПРАВАХ ЛЮДИНИ

Ключові міжнародні документи

Це фундамент, на якому базується вся сучасна система прав людини.

Ознайомлення з ними є обов'язковим:

- * **Загальна декларація прав людини (ЗДПЛ):** Прийнята Генеральною Асамблеєю ООН у 1948 році, вона є найважливішим універсальним документом, який визначає основні права і свободи людини.
- * **Міжнародний пакт про громадянські і політичні права:** Деталізує громадянські та політичні права, викладені в ЗДПЛ.
- * **Міжнародний пакт про економічні, соціальні і культурні права:** Визначає права, пов'язані з економічним, соціальним та культурним благополуччям.
- * **Європейська конвенція з прав людини (ЄКПЛ):** Регіональний договір, який є основою для захисту прав людини в Європі та роботи Європейського суду з прав людини.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ПО ПРАВАХ ЛЮДИНИ

ОСНОВНІ ДЖЕРЕЛА НОРМАТИВНО-ПРАВОВА БАЗА

* Гаазька конвенція про деякі питання, що стосуються колізії законів про громадянство 1930 р.
URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_218#Text

* Загальна декларація прав людини: затв. резолюцією 217 А (III) Генеральної Асамблеї ООН від 10.12.1948 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_015f

* Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод (Рада Європи; Міжнародний документ від 04.11.1950) [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004#Text

*ЄВРОПЕЙСЬКА КОНВЕНЦІЯ З ПРАВ ЛЮДИНИ. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004

*Міжнародний пакт про громадянські і політичні права . URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_043#Text

* Декларація про недопустимість інтервенції і втручання у внутрішні справи держави (9 грудня 1981). [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_a33#Text

*Конвенція проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання . URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_085#Text

*Міжнародний пакт про економічні, соціальні і культурні права . URL: https://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=995_042#Text

* Конституція України: Закон України від 28.06.1996 р. № 254к/96. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ПО ПРАВАХ ЛЮДИНИ ІНШІ ДЖЕРЕЛА

*Дацюк С. Міжнародні трибунали як інструменти людства. URL: <https://blogs.pravda.com.ua/authors/datsuk/55bb216c36b7e>

*ЄДКІ 2025. «Право» та «Міжнародне право» : навч. посіб. / [уклад.: Л. О. Чернов]. Харків : Право, 2025. 218 с. URL: https://jurkniga.ua/contents/iedki-2023-pravo-ta-mizhnarodne-pravo.pdf?srsId=AfmBOorGlnJnlOXGSUSJAdBY2PXvEkOLF9hp_KWhWyw8WKMNe-aqWzXO

*Захист прав людини в Україні: сучасний стан та перспективи вдосконалення: збірник тез Науково-практичного круглого столу, присвяченого 75-й річниці проголошення Загальної декларації прав людини (м. Хмельницький, 8 грудня 2023 року). Хмельницький : Хмельницький університет управління та права імені Леоніда Юзькова, 2023. 148 с. URL: https://ccu.gov.ua/sites/default/files/zahyst_prav_lyudyny_v_ukrayini_suchasnyy_stan_ta_perspektyvy_vdoskonalennya_2023.pdf

* Конституційні права і свободи людини та громадянина в умовах війни та післявоєнний період: матеріали наукового семінару (21 червня 2024 р.) / упор. Д.Є. Забзалюк, М. В. Ковалів, М. Т. Гаврильців, Н. Я. Лепіш. Львів: ЛьвДУВС, 2024. 231 с
Конституційні права і свободи людини та громадянина в умовах війни та післявоєнний період: матеріали наукового семінару (21 червня 2024 р.) / упор. Д.Є. Забзалюк, М. В. Ковалів, М. Т. Гаврильців, Н. Я. Лепіш. Львів: ЛьвДУВС, 2024. 231 с
file:///C:/Users/SChikalova/Downloads/21_06_2024.pdf

*Міжнародне публічне право: основи теорії : навчально-методичний посібник / Х. Н. Бехруз, С. С. Андрейченко, М. В. Грушко та ін. Одеса : Видавництво «Юридика», 2023. 252 с. URL: https://fpk.in.ua/images/biblioteka/3FMB_Pravo/Mizhnarodne-publichne-pravo-2023.pdf

*Огляд рішень Європейського суду з прав людини (червень – липень 2024 року) / Відп. за вип.: О. Ю. Тарасенко, Д. П. Мордас, Р. Ш. Бабанли. Київ, 2024. 101 с. URL: https://supreme.court.gov.ua/userfiles/media/new_folder_for_uploads/supreme/ogliady/Oglyad_ESPL_06_07_2024.pdf

* Огляд рішень Європейського суду з прав людини (липень 2025 року) / Відп. за вип.: Ю. В. Місько, О. Ю. Тарасенко, Д. О. Штода, К. Д. Кузнецова, Р. Ш. Бабанли. Київ, 2025. 54 с. URL: https://court.gov.ua/storage/portal/supreme/ogliady/Oglyad_ESPL_07_2025.pdf

*Право Європейського Союзу: навч.-метод. посіб. для практ. занять та самостійної роботи / за ред. Х. Безруза; Нац. ун-т «Одеська юридична академія». Одеса: Фенікс, 2024. 173с. (Сер.: Навчально-методичні посібники). URL: <https://dspace.onua.edu.ua/server/api/core/bitstreams/dd2614d1-5a09-43f1-833b-a4c992413fd1/content>

* Тихомиров О. О. Права людини: інформаційний вимір : монографія / О. О. Тихомиров. Одеса : Видавництво «Юридика», 2023. 304 с. URL: https://ippi.org.ua/sites/default/files/tihomirov_o.o._prava_lyudini_print.pdf

КНИГИ ФОНДУ БІБЛІОТЕКИ УКД

КНИГИ ФОНДУ БІБЛІОТЕКИ УКД

Права людини є найважливішим питанням внутрішньої та зовнішньої політики всіх світових держав. Забезпечення прав і свобод людини, їх практична реалізація є критерієм, за яким оцінюється рівень демократичного розвитку будь-якої держави і суспільства в цілому.

- ✗ Українці знають ціну цих прав. У боротьбі за власну ідентичність та свободу ми відстоюємо право кожного бути особистістю у вільній країні, адже під час жорстокої агресії рф ці права потребують відповідної міжнародно-правової оцінки та захисту.

Бібліотека ЗВО
Університету Короля Данила

Дякуємо за
увагу!

Івано-Франківськ
2025